

TIHANA HRASTAR

ARHITEKTURNA RISBA KOT IZKUŠNJA

VLADIMIR BREZAR

EXPERIENCING ARCHITECTURAL DRAWING

VLADIMIR BREZAR

Conceptual drawing still remains an elementary tool of an architect in spite of all modern technical instruments and technology. Computer drawing will never substitute the elementary and intuitive connection between the eye, the brain and the hand. The greatest significance of the book is that it contains over one hundred drawings, all made by the author, during his long-lasting experience as an architect, ranging from field sketches of existing buildings and ambiances to representative and technical drawings. One could perhaps feel a certain kind of nostalgia for the past and the author's worry about the hand drawing falling into oblivion. The presumption could be that the author's intention was to offer an inspiration for the development of drawing skills through which one can gain a new perspective of the environment and an insight into one's personal inner world.

[Translated by author]

Crtež je osnovni alat arhitekta koji pomoću linije 'zamrzava' svaku pojedinu etapu kreativnoga procesa. Crtež u obliku skice često nastaje spontano, a zahtijeva tek olovku i papir ili neku drugu podlogu koja se nalazi na dohvat ruke, poput računa ili salvete. Crtanjem okoline stječemo osjećaj za mjere i proporcije, dok nam crtež omogućuje prikaz stvarnosti reducirani od nebitnih i suvišnih elemenata, pri čemu se fokusiramo na samu bit. Navedene karakteristike, te mnogi drugi aspekti prostoručnog crteža, fokus su knjige dr. Vladimira Brezara, umirovljenoga profesora i bivšega dekana ljubljanskoga Arhitektonskog fakulteta.

Kroz jedanaest pregledno strukturiranih poglavlja, tiskanih u cijelosti na slovenskom i engleskom jeziku, knjiga obrađuje dvije vrste crteža. U prvu kategoriju pripadaju oni koji prezentiraju i interpretiraju elemente postojeće okoline kod kojih autor ističe važnost opažanja, analize i razumijevanja pojave koja se crta. Drugu vrstu čine crteži što prikazuju elemente stvarnosti koji još ne postoje, kojih osmišljavanje i predstavlja primarnu zadaću arhitekata. Ovdje se svojom specifičnošću ističu arhitektonski crteži u vidu nacrtu, opremljeni nizom standardiziranih oznaka i pomoćnih linija koje pomažu preciznijem docaravanju željenog oblika i ostalih karakteristika. Takvi crteži često zahtijevaju specifična

znanja pa nisu uvijek čitljivi široj populaciji. Istovremeno, arhitektonski nacrti osiguravaju komunikaciju unutar struke te suradnju arhitekata s čitavim nizom drugih profesija, pri čemu vrlo dobro ilustriraju jednu od situacija u kojoj je 'jezik crteža' neizostavan.

Brezar stoga prvo poglavlje i počinje opisom crteža kao univerzalnoga sredstva komunikacije koje, za razliku od pokreta ili glasa, ne ovisi o prostoru i vremenu u kojem se nalaze sugovornici. U središnjem dijelu knjige daje uvid u razne vrste crtačkih zadataka s kojima se susreću arhitekti, od konceptualnog skiciranja i crtanja na terenu pa sve do prezentacijskih crteža i tehničkih nacrtu. Cjelokupnu tematiku zatvara pregledom alata, materijala i tehnika, te usporedbom sličnosti i razlika u odnosu na crtež nastao od strane umjetnika.

Posebnu vrijednost knjizi daje impresivan broj crteža samog autora, proizašlih iz osobnoga dugogodišnjeg iskustva, kako profesionalnoga tako i privatnoga. U knjizi nalazimo razne vrste Brezarovih crteža: od konceptualnih piktograma, skica prirodnih i urbanih ambijenata, perspektiva eksterijera i interijera, preko tehničkih crteža, tlocrta i konstruktivnih detalja pa sve do ljudskog portreta. Bogatstvo ilustracija napravljenih različitim tehnikama, s fokusom na linearnom crtežu ponegdje doradenom akvarelom, bojičom i sl.,

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo Ljubljana, 2017.

Str. 98, ilustr. 105, dvojezično: slovenski/engleski [21/21, kolor, meki uvez]

Recenzenti: Peter Gabrijelečič, Bogo Zupancič
Lektura: Prevajalski center IQ d.o.o., Vesna Merjasec
Crteži: Vladimir Brezar
Graficko oblikovanje: Vladimir Brezar, Domen Zupancič, Stefani Berginc

ISBN 978-961-6823-56-2
CIP Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

svjedoče o Brezarovu izvežbanom oku i ruci. Iako autor priznaje prednosti korištenja suvremenih tehnologija i tehnika, poput računala i fotografije, istovremeno naglašava važnost intuitivne poveznice između oka, uma i ruke, koju je moguće postići isključivo kroz prostoručni crtež. Ovdje treba istaknuti kako arhitektonska skica, osim što olakšava komunikaciju s drugom osobom, često predstavlja i dijalog autora sa samim sobom. Kako bi pružio mogućnost zainteresiranom čitatelju za daljnje produbljivanje problematike, na posljednjih desetak stranica Brezar daje posebno vrijedan prilog u vidu opisa arhitekata i umjetnika te izdanih publikacija, koji se bave temom crtanja ili koriste crtež kao jedno od istaknutih izražajnih sredstava.

Iz cjelokupnoga teksta knjige, koji odiše ozračjem prošlih vremena, moguće je naslutiti Brezarovu svojevrsnu nostalgiju i bojazan da bi rukom radeni crteži mogli pasti u zaborav. Pod pretpostavkom da je to bila i namjera autora, ova knjiga pruža inspiraciju za ulaganje dodatnog napora za svladavanje crtačkih vještina. Upravo zato knjiga postaje korisna ne samo arhitektima i drugim stručnjacima koji koriste crtež kao osnovu svoje komunikacije nego i svima onima koje zanima drukčije iskustvo doživljaja okoline te koji žele razviti specifičan kontakt s vlastitim unutarnjim svijetom.